

Бележки към консолидирания финансов отчет

	Стр.		Стр.
1. Статут и предмет на дейност	6	17. Парични средства и парични еквиваленти	20
2. База за изготвяне	6	18. Капитал и резерви	20
3. Значими счетоводни политики	6	19. Лихвени заеми	20
4. Определяне на справедливите стойности	14	20. Търговски и други задължения	20
5. Приходи от продажба на продукция	16	21. Свързани лица	21
6. Други приходи от дейността	16		
7. Разходи за материали	16		
8. Разходи за външни услуги	16		
9. Разходи за персонала	17		
10. Други разходи	17		
11. Нетни финансови разходи	17		
12. Имоти, машини, съоръжения и оборудване	17		
13. Нематериални активи	18		
14. Инвестиции	19		
15. Материални запаси	19		
16. Търговски и други вземания	19		

Бележки към консолидирания финансов отчет

1. Статут и предмет на дейност

Херти АД (“Дружеството”) е акционерно дружество със седалище в България. Дружеството е регистрирано по дело № 567/2007 г. на Шуменски окръжен съд в съответствие с Търговския закон на Република България. Консолидирания отчет на Групата за второ тримесечие на 2008 год. включва отчетите на Дружеството и неговите дъщерни предприятия.

Предметът на дейност на Групата е производство и търговия на алуминиеви винтови капачки; производство на пластмасови капачки; лакиране и литография върху метални листи; термосвиваеми капсули за винени бутилки.

2. База за изготвяне

(а) Изразяване на съответствие

Тези финансови отчети са изготвени в съответствие с Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Комисията на Европейския съюз.

(б) База за оценка

Финансовият отчет е изготвен в съответствие с принципа на историческата цена.

Методите използвани за определяне на справедливите стойности са оповестени в детайли в бележка 4.

(в) Функционална валута и валута на представяне

Финансовите отчети са изготвени в лева, който е функционалната валута на Групата. Финансовата информация е представена в лева, закръглени до хиляда.

(г) Използване на оценки и преценки

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането засяга само този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещи периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат съществен ефект върху сумите признати във финансовите отчети се съдържа в следните бележки:

- Бележка 15 – Имоти, машини, съоръжения и оборудване;
- Бележка 19 – Материални запаси

(д) Действащо предприятие

Финансовият отчет е изготвен на базата на предположението, че Дружествата от Групата са действащи предприятия.

3. Значими счетоводни политики

Значимите счетоводни политики представени по-долу са приложени последователно във всички периоди представени в този финансов отчет.

(а) База за консолидация

Групата изготвя консолидирани финансови отчети като консолидира всички дъщерни предприятия с изключение на посочените в МСС 27, пар.13 случая.

Бележки към консолидирания финансов отчет

(i) Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни са предприятията контролирани от Групата. Контрол съществува, когато Групата притежава властта, директно или индиректно, да управлява финансовата и оперативна политика на дадено предприятие с оглед извличането на изгоди от дейността му. В индивидуалните отчети на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност, намалена със загуби от обезценка.

(ii) Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са предприятията, върху които Групата оказва значително влияние, но не и контрол върху финансовата им и оперативна политика. В индивидуалните отчети на Дружеството инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойност, намалена със загуби от обезценка.

(б) Операции с чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на баланса. Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от парични позиции, е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутуирана по курса в края на периода. Не-парични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност.

Курсови разлики възникващи от превалутуирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики възникващи от превалутуирането във функционалната валута на капиталови инструменти на разположение за продажба, финансово задължение предназначено като хедж на нетна инвестиция в операция извън страната, или отговарящи на условията хеджове на паричен поток, които се признават директно в собствения капитал (ако има таква).

От 1997 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

(в) Финансови инструменти

(i) Не-деривативни финансови инструменти

Не-деривативните финансови инструменти включват инвестиции в капитал и дългови ценни книжа, търговски и други вземания, пари и парични еквиваленти, заеми и кредити и търговски и други задължения.

Не-деривативните финансови инструменти се признават първоначално по справедлива стойност плюс, за инструменти които не се отчитат по справедлива стойност през печалби и загуби, всички директно свързани транзакционни разходи. След първоначално признаване не-деривативните финансови инструменти се оценяват както е описано по-долу.

Пари и парични еквиваленти включват парични наличности и депозити на виждане. Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Групата, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на отчета за паричния поток.

Инвестиции държани до падеж

Когато Групата има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книжа до падеж, тогава те се класифицират като държани до падеж. Държаните до падеж инвестиции се оценяват по амортизирана стойност като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Бележки към консолидирания финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(в) Финансови инструменти, продължение

(i) Не-деривативни финансови инструменти, продължение

Финансови активи на разположение за продажба

Инвестиции на Групата в капиталови ценни книги и някои дългови ценни книги се класифицират като финансови активи на разположение за продажба. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка, и валутни курсови разлики от парични позиции на разположение за продажба, се отчитат директно в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в капитала се трансферират в печалби и загуби.

Финансови активи по справедлива стойност през печалби и загуби

Един инструмент се класифицира по справедлива стойност през печалби и загуби ако е държан за търгуване или се предназначи като такъв при първоначално признаване. Финансови инструменти се определят като такива по справедлива стойност през печалби и загуби ако Групата управлява такива инвестиции и взема решения за покупка и продажба според документиранията стратегия за управление на риска на Групата. При първоначално признаване свързаните транзакционни разходи се признават в печалба и загуба когато възникнат.

Финансовите инструменти по справедлива стойност през печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и последващите промени се отчитат в печалби и загуби.

Други

Други не-деривативни финансови инструменти се оценяват по амортизирана стойност като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загубите от обезценки.

Търговски и други вземания

Търговските и други вземания са представени по амортизирана цена на придобиване, намалена със сумите, за които се очаква да не бъдат изплатени обратно. Последните са представени като загуби от обезценка на базата на изчислените възстановими стойности на търговските вземания (виж счетоводна политика (и)).

Лихвени заеми и кредити

Лихвените заеми първоначално се отчитат по стойност на възникване, намалена със съответните разходи по отпускане на заемите. При последваща оценка след първоначално признаване, такива заеми се отчитат по амортизирана стойност като всяка разлика между първоначалната стойност и стойност на падежа се отчита в Отчета за доходите за периода на заема на база на ефективния лихвен процент.

(ii) Деривативни финансови инструменти

През 2007 г. и първо шестмесечие на 2008 г. Групата не е използвала деривативни финансови инструменти за хеджиране на рискове от промяна на валутни курсове, лихвени нива, или парични потоци.

(iii) Акционерен капитал

Обикновените акции се класифицират като собствен капитал. Разходите директно свързани с издаването на обикновените акции и опции върху акции се признават като намаление на собствения капитал, нетно от всички данъчни ефекти.

(г) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) Признаване и оценка

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се отчитат по цена на придобиване или намерена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка. Цената на придобиване на определени имоти, машини, съоръжения и оборудване към 1 януари 2004, датата на преминаване към МСФО, е определена като тяхната справедлива стойност към тази дата. Цената на придобиване включва разходите, които директно са свързани с придобиване на актива, както и разходи пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположението и състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина предвиден от ръководството.

Бележки към консолидирания финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(г) Имоти, машини, съоръжения и оборудване, продължение

(i) Признание и оценка, продължение

Цената включва всички разходи директно свързани с придобиването на актива. Цената на придобиване на активи по стопански начин включва разходите за материали и труд, всички други разходи по въвеждането на съответния актив в планираната употреба, както и разходите за извеждането му от експлоатация и възстановяване на терена. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване. Разходи по заеми свързани с придобиването или изграждането на квалифициращи се активи, се признават в печалби и загуби при възникването им.

Когато части от имоти, машини, съоръжения и оборудване имат различна продължителност на полезен живот, то те се осчетоводяват като самостоятелни активи.

Ръководството на Групата е възприело политика на капитализиране на активи в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна на, или надвишава ниво на същественост в размер на 500 лева.

Печалби и загуби при продажба на имоти машини, съоръжения и оборудване се определят като се сравняват постъпленията от продажбата с отчетната стойност на имоти, машини, съоръжения и оборудване и се признават в „други приходи“ в отчета за доходите.

(ii) Последващи разходи

Групата признава в стойността на съответния актив от Имоти, машини, съоръжения и оборудване разходите възникнали за да се подмени отделна част от този актив при неговото възникване и ако е вероятно, че бъдещите икономически ползи свързани с актива ще се вляят в Групата и размера на актива може да бъде надеждно определена. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Разходи предназначени да обслужват активите на ежедневна база се признават в отчета за доходите като разход в момента на възникването им. Всички други разходи се признават в отчета за доходите като разход, когато възникнат.

(iii) Амортизация

Амортизацията се начислява в отчета за доходите на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на имотите, съоръженията и оборудването, които се отчитат отделно. Активите закупени под формата на финансов лизинг, се амортизират за по-краткия от периодите - периода на лизинговия договор или периода на техния полезен живот. Земята не се амортизира.

Амортизацията на актива започва, когато той е готов за употреба т.е.когато е на мястото и в състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина предвиден от ръководството.

Амортизацията се преустановява на по-ранната от датата на която активът е класифициран като държан за продажба или датата, на която активът е отписан.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- сгради 25 години;
- машини, съоръжения 2 – 33.3 години;
- превозни средства 4 - 10 години;
- стопански инвентар 2 - 7 години;

Методът на амортизация, полезния живот и остатъчната стойност се преразглеждат към всяка балансова дата.

(д) Нематериални активи

(i) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити от Групата, и имащи ограничен срок на използване, са представени по цена на придобиване намалена с нагрупаната амортизация и загубите от обезценка. Разходите за вътрешно създадени репутации и търговски марки се отчитат в Отчета за доходите в момента на тяхното възникване.

Бележки към консолидирания финансов отчет

Ръководството на Групата е възприело политика на капитализиране на нематериални активи в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна на, или надвишава ниво на същественост в размер на 500 лева.

(ii) Научноизследователска и развойна дейност

Разходите за научноизследователска дейност, направени с перспектива за получаване на научно или техническо познание и разбиране се признават в Отчета за доходите при тяхното възникване.

Развойната дейност включва планиране или анализ за производството на нови или съществено подобрени продукти и процеси. Разходите за развойна дейност се капитализират само ако могат да бъдат измерено надеждно, продукта или процеса може да бъде технически и икономически изпълним, бъдещите икономически изгоди са вероятни и Групата възнамерява и има достатъчни ресурси да завърши развойната дейност и да използва или продаде актива. Капитализираните разходи включват разходи за материали, пряк труд и непреки разходи, които са пряко свързани с подготовката на актива, за да бъде приведен в състояние да бъде използван по очаквания начин. Други разходи свързани с развойната дейност се признават в отчета за доходите, при тяхното възникване.

(iii) Последващи разходи

Разходи, свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират, само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iv) Амортизация

Амортизацията се начислява в Отчета за доходите на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи. Нематериалния актив започва да се начислява, когато актива е на разположение за ползване, т.е когато е на мястото и състоянието, необходимо за да работи по начин, предвиден от ръководството. Амортизацията се прекратява на по-ранната от датата на която активът е класифициран като държан за продажба, или датата на която активът е отписан.

Оцененият полезен живот на нематериалните дълготрайни активи е както следва:

■ програмни продукти   2 години.

(e) Активи държани с цел продажба

Дълготрайни активи (или групи за продажба съдържащи печалби и загуби), чиято стойност се очаква да се възстанови основно чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба, се класифицират като държани за продажба. Веднага преди да бъдат класифицирани като държани за продажба тези активи (или компоненти от група за продажба) се преоценяват според счетоводните политики на Групата. Нетекущ актив държан за продажба, се оценява по по-ниската от неговата балансова стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Загуби от обезценка върху група държана за продажба първо се отнася към положителна репутация (ако има такава) и след това върху оставащите активи и пасиви на пропорционална база, освен че не се разпределя загуба върху материални запаси, финансови активи, отсрочени данъчни активи и инвестиционни имоти, които продължават да се отчитат според счетоводните политики на Групата. Загуби от обезценка при първоначално класифициране като държани за продажба и последващи печалби и загуби при преоценяване се признават в отчета за доходите. Не се признават печалби които надвишават всички натрупани загуби от обезценка.

Бележки към консолидирания финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(ж) Наети активи

Лизингови договори, по силата на които на Групата се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване лизингованите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика приложима за съответния актив.

Други лизингови договори са договори за оперативен лизинг и лизингованите активи не се признават в баланса на Групата.

(з) Материални запаси

Материалните запаси са представени по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. Себестойността на материалните запаси се отчита на принципа на средно претеглена стойност и включва разходите възникнали при придобиване на материалните запаси и доставянето им до сегашното местоположение и състояние. В случая на произведена продукция, и незавършено производство себестойността също така включва разходи за труд, социални осигуровки и разходи за амортизация. Тези разходи се разпределят върху продукцията на базата на материални разходи за единица продукт. Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с изчислените разходи за завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Незавършеното производство е представено по стойността на натрупаните до момента разходи. Стойността включва всички разходи свързани пряко със специфичните поръчки, както и съответната част от фиксирани и променливи разходи, направени във връзка с договорните отношения на Групата, на базата на материални разходи на единица и етап на завършеност.

(и) Обезценка

(i) Финансови активи

Балансовата стойност на финансовите активи на Групата се преразглежда към всяка дата на изготвяне на баланса, за да се прецени дали не съществуват признаци за обезценка. Един финансов актив се счита за обзценен в случай, че има обективни доказателства за едно или повече събития имащи негативен ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от този актив.

Загуба от обезценка за финансов актив отчитан по амортизирана стойност се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка по отношение на финансов актив на разположение за продажба се изчислява като се използва неговата справедлива стойност.

Индивидуално значими финансови активи се тестват за обезценка на индивидуална база. Останалите финансови активи се оценяват колективно в групи, които имат сходни характеристики на кредитен риск.

Загуби от обезценка се признават в отчета за доходите. Натрупана загуба по отношение на финансов актив на разположение за продажба преди призната в собствения капитал се прехвърля в отчета за доходите.

Загуба от обезценка се признава обратно само ако може обективно да бъде свързана със събитие възникващо след признаването на загубата от обезценка. За финансови активи отчитани по амортизирана стойност и такива на разположение за продажба които са дългови ценни книжа, обратното признаване се отразява в отчета за доходите.

За финансови активи на разположение за продажба които са капиталови ценни книжа обратното признаване се отчита в собствения капитал.

Бележки към консолидирания финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(и) Обезценка, продължение

(ii) Не - финансови активи

Отчетните стойности на не-финансовите активи на Групата, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се разглеждат към всяка дата на баланса с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За положителна репутация и нематериални активи с безкраен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка дата на баланса.

Възстановимата стойност на актив или на обект генериращ парични потоци е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност намалена с разходи по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтиращ процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния за актива риск. За актив, който не генерира самостоятелно парични постъпления, възстановимата стойност се определя за групата активи, генерираща парични постъпления, към която той принадлежи. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или група активи, генерираща парични постъпления, част от която е той, превишава неговата възстановима стойност. Загуби от обезценка се признават в отчета за доходите.

Загубите от обезценки по отношение на активи, различни от положителна репутация, признати в предходни периоди се преразглеждат към всяка дата на баланса за индикации, че загубата е намаляла или вече не съществува.

Загуба от обезценка се възстановява в случай, че има промяна в преценката, послужила за определяне на възстановимата стойност. Загуба от обезценка се възстановява само до размера на балансовата стойност на актива, която не надвишава балансовата стойност, намалена с акумулираната амортизация, в случай, че не е била признавана загубата от обезценка.

(ii) Не - финансови активи, продължение

Балансовите стойности на активите на Групата, с изключение на материалните запаси и отсрочените данъчни активи, подлежат на проверка на датата на баланса с цел да се определи дали съществуват индикации за обезценка. Ако съществуват такива индикации се определя възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава винаги, когато балансовата стойност на един актив или група активи, генерираща парични постъпления, превишава неговата възстановима стойност. Загуби от обезценка се признават в Отчета за доходите, освен ако няма предварително формиран преоценен резерв за съответния актив. Всяка обезценка на преоценен актив се третира като намаление на преоценения резерв, доколкото загубата от обезценка не надвишава сумата на преоценения резерв, формиран по отношение на самия актив.

(к) Доходи на персонала

(i) Планове за дефинирани вноски

Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на Групата да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски се признават в отчета за доходите при тяхното възникване.

(ii) Платен годишен отпуск

Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(iii) Други дългосрочни приходи

Групата има задължението за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в Херти АД, в съответствие с изискванията на Кодекса на труда (КТ), член 222 параграф 3. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, Групата му изплаща обезщетение. Обезщетението е в размер на две брутни заплати, ако трудовия стаж е две години, или шест брутни заплати при нагрупан трудов стаж в Групата десет години. Към всяка дата на баланса, ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи платими при текущото ниво на възнагражденията.

Бележки към консолидирания финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(л) Провизии

Провизия се признава в баланса когато Групата има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие, и има вероятност определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци отразяваща текущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и, ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Където е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, Групата признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юридическите съветници на Групата.

Провизия за гаранции се признава, когато продукта за който се отнася бъде продаден. Провизията се базира на исторически данни за гаранциите, които се вземат предвид всички възможни последици от вероятността те да настъпят.

(м) Приходи

(i) Продадени стоки и предоставени услуги

Приходи от продажбата на стоки се признава по справедлива стойност на полученото или което се очаква да се получи възнаграждение, намалено с върнатите стоки, отстъпки или рабати. Приход от продажба на стоки се признава в отчета за доходите в момента, когато съществените рискове и собственост се прехвърлят към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаващо участие в управлението на стоките, и сумата на прихода може да се измери надеждно.

Прехвърлянето на всички значителни рискове и ползи от собствеността, зависи от индивидуалните условия на договора за продажба.

Приход не се признава, тогава когато съществуват значителни съмнения относно възстановяването на дължимата стойност, свързаните разходи, или има вероятност стоките да бъдат върнати.

(ii) Извършване на услуги

Приходи от извършени услуги се признават в Отчета за доходите пропорционално на степента на завършеност на услугата към датата на баланса.

(н) Плащания по лизингови договори

Плащания по оперативен лизинг се признават в Отчета за доходи на база линейния метод за времето на продължителност на лизинговия договор. Получени външни ползи се признават в отчета за доходи като неразделна част от общите лизингови разходи.

Първоначалните преки разходи, направени конкретно във връзка с получаване на приходи от оперативен лизинг се признават в отчета за доходите в периода, в който са възникнали.

Минималните лизингови вноски по финансово-обвързани лизингови договори, се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент, на остатъка от задължението. Потенциалните лизингови плащания се отчитат, като се направи отново преценка на минималните лизингови плащания за остатъчния срок на лизинга, когато корекцията по лизинга е потвърдена.

Бележки към консолидирания финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(о) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства, приходи от дивиденди, печалба от продажба на налични за продажба финансови активи, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност, когато промяната се отчита като печалба или загуба, печалба от операции в чуждестранна валута и печалби от хеджингови инструменти, признати като печалби и загуби. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва. Приход от дивиденди се признава на датата, на която е установено правото на Групата да получи плащането, която в случая на котиран/търгуеми ценни книжа е датата, след която акциите стават без право на получаване на последния дивидент.

Финансови разходи включват разходи за лихви по заеми, разходи в резултат на увеличено задължение, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране на провизията, загуби от операции в чуждестранна валута, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност, когато промяната се отчита като печалба или загуба, обезценка на финансови активи и загуби от хеджингови инструменти, които се признават като печалба или загуба. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба като се използва метода на ефективния лихвен процент.

4. Определяне на справедливите стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания изискват определяне на справедливи стойности за финансови и за не-финансови активи и пасиви. Справедливи стойности са определени за целите на отчитането и оповестяването на базата на следните методи. Когато е приложимо, в съответните бележки е оповестена допълнителна информация за допусканията направени при определянето на справедливите стойности на специфичния актив или пасив.

(i) Търговски и други вземания

Справедливите стойности на търговски и други вземания се определя като настоящата стойност на бъдещите парични потоци дисконтирани с пазарна лихва към датата на баланса.

(ii) Не-деривативни финансови задължения

Справедливите стойности, които се определят за целите на оповестяването се изчисляват на базата на настоящата стойност на бъдещи парични потоци на главници и лихви дисконтирани с пазарен лихвен процент към датата на баланса. За финансов лизинг пазарния лихвен процент се определя на базата на сходни лизингови договори.

Вземания от клиенти

Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. Тази експозиция също така може да зависи от риск от неплащане присъщ за индустрията или за вътрешния пазар на който Групата оперира. Приблизително 57% от приходите на Групата са резултат от продажби към десет клиента. 89.40% от приходите за 2008 г. са реализирани от износ .

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащания. Политиката на Групата включва предоставяне на кредитен период според вида на пазара, големината на клиента, както и от това да ли е дългогодишен клиент. Клиенти, които не могат да се вмести в критериите за кредитоспособност могат да извършват покупки срещу заплащане в брой.

Групата отчита обезценка, която представлява очакваните загуби по отношение на търговските и други вземания и инвестиции. Обезценката се състои основно от компонент, който се отнася за индивидуално значими експозиции и колективен компонент за загуба за групи сходни активи по отношение на загуби, които са възникнали, но все още не са идентифицирани. Колективният компонент се определя на база исторически данни за плащанията по сходни финансови активи.

Бележки към консолидирания финансов отчет

Гаранции

Политиката на Групата е да дава финансови гаранции само след предварително одобрение от СД.

Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква при положение, че Групата не изпълни своите задължения когато те станат изискуеми. Групата прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс, за да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или извънредни условия, без да се реализират неприемливи загуби или да се увреди репутацията на Групата.

Групата прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни, включително обслужването на финансовите задължения; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства които не могат да се предвидят при нормални условия.

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени, като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Групата или стойността на неговите инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да управлява и контролира експозицията на пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

Валутен риск

Като цяло, Групата не е изложено на валутен риск тъй като:

- покупките на основните стоки и материали, с които Групата търгува или влага в производството, са деноминирани в евро
- продажбите на външен пазар също са деноминирани в евро.

Лихвен риск

Групата управлява своя лихвен риск, като определя 7 % от заемите си да бъдат с фиксирана лихва.

Бележки към консолидирания финансов отчет

5. Приходи от продажба на продукцията

В хиляди лева

	01.01- 30.09.2008	01.01- 30.09.2007
Алуминиеви капачки	17 412	15 540
Пластмасови капачки	2 546	2 144
Композитни капачки	379	176
Други	1568	1 627
Капсули	32	92
	21 937	19 579

6. Други приходи от дейността

В хиляди лева

	01.01- 30.09.2008	01.01- 30.09.2007
Приходи от продажба на материали	591	346
Транспортни услуги на клиенти	530	537
Финансиране		
Отстъпки от доставчици	11	
Реинтегрирани провизии	23	
Други	103	608
	1258	1491

7. Разходи за материали

В хиляди лева

	01.01- 30.09.2008	01.01- 30.09.2007
Алуминий	8 203	9 453
Лакове	1 397	1 447
Полиетилен HDPE; LDPE	1 902	1 505
Уплътнители	1 233	1 409
Електрическа енергия	483	443
Метан	322	247
Други	1 037	956
	14 577	15 460

8. Разходи за външни услуги

В хиляди лева

	01.01- 30.09.2008	01.01- 30.09.2007
Транспорт	970	1 103
Услуги от ремонтна работилница и външни подизпълнители	239	221
Наеми	74	100
Граждански договори	13	48
Съобщителни услуги	69	102
Рекламни и консултантски услуги	120	48
Други	574	367
	2059	1989

Бележки към консолидирания финансов отчет

9. Разходи за персонала

В хиляди лева

	01.01- 30.09.2008	01.01- 30.09.2007
Заплати	2 854	1388
Вноски за задължително социално осигуряване	520	340
Провизии за неизползвани отпуски	0	
Реинтегрирани провизии върху неизползвани отпуски	0	
	3 374	1728

Средният брой на служителите към 30.09. 2008 годината е 393 човека (за 2007 година: 387 човека).

10. Други разходи

В хиляди лева

	01.01- 30.09.2008	01.01- 30.09.2007
Командировки	86	86
Други	204	282
	290	368

11. Нетни финансови разходи

В хиляди лева

	01.01- 31.09.2008	01.01- 30.06.2007
Приходи от лихви и други финансови операции	234	
Приходи от операции с инвестиции	5	
Финансови приходи	239	
Разходи за лихви	(586)	(300)
Банкови разходи	(108)	(107)
Нетна загуба от промяна на валутния курс	(324)	(44)
Финансови разходи	(1018)	(451)
Нетни финансови разходи	(779)	(451)

12. Имоти, машини, съоръжение и оборудване

В хиляди лева

	Земя и сгради	Съоръжения и оборудване	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
Разходи					
Салдо към 1 януари 2007 година	1,330	7,066	114	564	9,074
Придобити	-	427	65	5,449	5,938
Трансфери	1,147	3,258	-	(4,405)	
Трансфери от нетекущи активи държани за продажба	-	162	-	-	162
Преоценка при увеличение на капитала	4850	2380			7280
Отписани активи	(193)	(2,775)	(15)	(7)	(2,990)
Салдо към 31 декември 2007 година	7,134	10,515	164	1,601	19,414
Салдо към 1 януари 2008 година	7,134	10,515	164	1,601	19,414
Придобити		1157	31	1044	22 32
Трансфери		(2)	(14)	(180)	(196)
Отписани активи		(66)		(697)	(763)
Салдо към 30 Септември 2008 година	7,134	11 604	181	1 768	20 687

Бележки към консолидирания финансов отчет

Амортизация и загуби от обезценка

Салдо към 1 януари 2008 година	153	1,059	56	-	1,268
Разходи за амортизация за годината	207	821	17	0	1045
Отписани					
Салдо към 30 Септември 2008 година	360	1880	73	0	2 313

Балансова стойност

Към 1 януари 2007	1,155	4,214	42	564	5,993
Към 31 декември 2007	6,981	9,356	92	1,601	18,030
Към 1 януари 2008	6,981	9,356	92	1,601	18,030
Към 30 Септември 2008	6,774	9,724	108	1 768	18 374

(i) Разходи за придобиване на ДМА

Машини, съоръжения и оборудване представени като разходи за придобиване на дълготрайни представляват капитализирана работа по ремонти, подобрения и развитие на собствено оборудване.

13. Нематериални активи

В хиляди лева

Отчетна стойност

	Софтуер	Патенти и търговски марки	Разходи за развойна дейност	Други	Общо
Салдо към 1 януари 2007 година	37	3	97	-	137
Придобити	2	2	-	188	192
Салдо към 31 декември 2007 година	39	5	97	188	329
Салдо към 1 януари 2008 година	39	5	97	188	329
Придобити	58	1			59
Трансфер/други изменения				(28)	(28)
Салдо към 30 Септември 2008 година	97	6	97	160	360

Амортизация и загуби от обезценка

Салдо към 1 януари 2007 година	32	-	97		129
Амортизация за годината	5	-	-	8	13
Салдо към 31 декември 2007 година	37	-	97	8	142
Салдо към 1 януари 2008 година	37	-	97	8	142
Амортизация за годината	6			12	18
Салдо към 30 Септември 2008 година	43	-	97	20	160

Остатъчна стойност

Към 1 януари 2007	5	3	-	-	8
Към 31 декември 2007	1	5	-	180	186
Към 1 януари 2008	1	5	-	180	186
Към 30 септември 2008	54	6	0	140	200

Бележки към консолидирания финансов отчет

14. Инвестиции

Групата притежава следните инвестиции:

Държава	Собственост в дялове		Собственост в хиляди лева	
	2008	2007	2008	2007
Дъщерни и асоциирани предприятия				
Херти Груп Интернешънъл	49%	49%	174	113
Херти Франция	33,33%	33,33%	32	-
Други инвестиции				
Екопак АД	5,6%	5,6%	3	3
			209	116

15. Материални запаси

В хиляди лева

	2008	2007
Основни материали и консумативи	2329	2,811
Незавършено производство	981	514
Готова продукция	1 426	879
Материали на път		78
Стоки	-	-
	4,736	4,282

16. Търговски и други вземания

В хиляди лева

	2008	2007
Търговски вземания	6743	5,938
Предоставени аванси	64	789
Вземания по данъци	100	195
Други вземания	176	751
Разходи за бъдещи периоди	272	
	7,355	7,673

17. Парични средства и парични еквиваленти

В хиляди лева

	2008	2007
Парични средства в брой	37	37
Парични средства в банки	126	513
Депозити		-
Парични средства и парични еквиваленти в отчета за паричния поток	163	550

Бележки към консолидирания финансов отчет

18. Капитал и резерви

Акционерен капитал

Към 30 септември 2008 Групата има регистриран акционерен капитал на стойност 12,014 хиляди лева, разпределен в 12,014 хиляди броя акции. Собственици на Групата са както следва:

	Брой акции		Хиляди лева	
	2008	2007	2008	2007
Тимшел ООД	-	-	-	-
Майер експорт – импорт АД	4,080,000	4,080,000	4,080	4,080
Александър Благоев Юлианов	3,960,000	3,960,000	3,960	3,960
Елена Петкова Захариева	960,000	960,000	960	960
Захари Ганев Захариев	3,000,000	3,000,000	3,000	3,000
Други	13 797		14	
	12,013,797	12,000,000	12,014	12,000

19. Лихвени заеми

Тази бележка предоставя информация относно договорните условия по заеми на Групата.

В хиляди лева

Дългосрочни задължения

	2008	2007
Обезпечени банкови заеми	5298	3,189
Задължения по финансов лизинг	223	152
Търговски заеми	215	-
	5,736	3,341

Краткосрочни задължения

	2008	2007
Краткосрочна част от обезпечен банков заем	6067	6,716
Краткосрочна част от задължения по финансов лизинг	53	143
Краткосрочна част на търговски заеми		415
	6,120	7,274

Банковите заеми са обезпечени с имоти, машини, съоръжения и оборудване с балансова стойност 10,650 хил. лева, материални запаси с балансова стойност от 500 хил. лева (256 хил. евро) и търговски вземания с балансова стойност от 1,425 хил. лева (729 хил. евро).

20. Търговски и други задължения

В хиляди лева

	2008	2007
Търговски задължения	4,823	5,532
Получени аванси	305	147
Данъчни задължения	189	162
Задължения към персонала	279	265
Задължения за обществено осигуряване	102	235
Други задължения	28	6
	5 726	6,347

Бележки към консолидирания финансов отчет

21. Свързани лица

Идентичност на свързаните лица

Групата има отношение на свързано лице със следните предприятия:

	Държава	Собственост	
		2008	2007
Дъщерни и асоциирани предприятия			
Херти Груп Интернешънъл	Румъния	49%	49%
Херти Франция	Франция	33,33%	33,33%
Акционери/Съдружници			
Майер Експорт Импорт	Австрия	34%	34%

Групата има отношение на свързано лице със своите акционери/съдружници, управители и изпълнителни директори.

Вземания от свързани лица

Вземания по предоставени заеми на свързани лица

В хиляди лева

	2008	2007
Херти Англия – предоставен дългосрочен лихвен заем	50	54
Херти Англия – предоставен краткосрочен лихвен заем	88	96
	138	150

Търговски вземания от свързани лица

В хиляди лева

	2008	2007
Херти Груп Интернешънъл	483	422
Херти Франция	233	129
Райфен ООД		3
	716	554

Задължения към свързани лица

В хиляди лева

	2008	2007
Майер Експорт Импорт – търговски задължения	519	686
Майер Експорт Импорт – получени аванси	139	78
Тимшел ООД		31
Румен Костов	6	32
Александър Юлианов	62	62
Елена Захариева	30	30
Захари Захариев	30	6
Херти Франция	8	
	796	925

Бележки към консолидирания финансов отчет

Сделки със свързани лица

През периода 01.01 -30.06.2008 г. Групата е осъществила следните сделки със свързани лица:

Продажби

<i>В хиляди лева</i>	Вид на сделката	Стойност
Херти Груп Интернешънъл	Продадена продукция	5974
Майер Експорт Импорт	Покупка на материали	459
Херти Франция	Продажба на продукция	283

Сделки с основния ръководния персонал

Обезщетенията на основния ръководен персонал са както следва:

Общото възнаграждение е включено „разходи за персонала” (виж бележка 5):

<i>В хиляди лева</i>	30.9. 2008	2007
Управители и Съвет на Директорите	296	9
	<u>296</u>	<u>9</u>

Предприятия в групата

Контрол над Групата

Основни акционери на Херти АД са Майер Експорт Импорт, Александър Юлианов, Захари Захариев и Елена Захариева, които заедно притежават 99, 88% от капитала на Херти АД към 30 Септември 2008 година.

Значителни дъщерни предприятия

<i>В хиляди лева</i>		2008	2007
Херти Англия	Великобритания	99%	60%
Тихерт ЕАД	България	100%	100%

През 2008 година Групата е закупила 99% броя акции, от общо 1,000, на „Херти Англия”. През месец февруари 2007 година чрез апортиране на активи с балансова стойност 141 хил.лева, които са оценени от вещо лице на 177 хил. лева, е създадено дъщерното дружество Тихерт ЕАД, в което Херти АД притежава 100% от акциите.